

Constructive and ecological origination of guidance and psychopedagogical diagnose focused on resources

Marta Kulesza

The Maria Grzegorzewska Academy of Special Education, Warsaw, Poland

ABSTRACT

This is an introduction to the theoretical origination of processual approach in working with family, which emphasises individuality of every single family system as well as a need of rejection classificatory–typological point of view. This publication presents concepts of two main theories: constructivism and ecological system, which refers to Hilarion Petzold's quote: "There is no one reality, one well taken right way of work. The only important thing is trying to understand multifaceted reality from distinct points of view" (2004, p. 132).

The pedagogue's work referring to constructivism and ecological system means subjective approach to the client and also emphasises its individuality. Person looking for a help is the one with all needful resources requiring change, and at the same time – a person who has an impact on his life and reality.

Both, constructive and ecological approach, obliges experts to leave thinking about help as a deficit, convention, rules look-out and values; it entices them to work with client focused on respect. It amplifies and also identifies resources, taking responsibility for the changes and emphasising taking decisions.

Key words: Theory, Constructivism, Resources, comprehensiveness, multidimensional, milieu, diagnostic focused on resources, guidance focused on resources, correlation, individuality, entity.

Konstruktywistyczne i socjoekologiczne korzenie poradnictwa i diagnozy psychopedagogicznej zorientowanej na zasoby

Marta Kulesza

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Warszawa, Polska

STRESZCZENIE

Niniejszy artykuł jest wprowadzeniem w teoretyczne korzenie podejścia procesualnego w pracy z dzieckiem i rodziną, podkreślającego indywidualność każdego systemu rodzinnego i konieczność odrzucenia podejścia klasyfikacyjno-typologicznego. Przedstawia on koncepcje dwóch kluczowych nurtów teoretycznych: konstruktywizmu i teorii socjoekologicznej. Zarówno podejściu socjoekologicznemu jak i konstruktywistycznemu bliskie wydają się słowa Hilariona Petzolda (2004) – jednego z głównych przedstawicieli pracy skoncentrowanej na zasobach – „nie ma jedynej rzeczywistości ani jedynej słusznej i dobrej metody pracy, ważne jest podjęcie próby, zrozumienia wielopłaszczyznowej rzeczywistości z jej różnych perspektyw” (s. 132). Praca pedagoga oparta na podejściu konstruktywistycznym i socjoekologicznym oznacza przede wszystkim podmiotowe podejście do klienta, a więc podkreślanie jego indywidualności. Osoba szukająca pomocy jest jednostką, która posiada wszystkie konieczne do zmiany swojej sytuacji zasoby, która w sposób czynny wpływa na swoje życie i otaczającą ją rzeczywistość. Zatem zarówno podejście socjoekologiczne jak i konstruktywistyczne obliguje specjalistów do odejścia od postrzegania pomocy z perspektywy deficytów, standardów, norm i ustalonych ogólnie wartości a zachęca ich do pracy z klientem skoncentrowanej na wzajemnym szacunku, wzmacnianiu i identyfikowaniu zasobów, dzieleniu się odpowiedzialnością za proces zmian, podkreślaniu sprawczości i decyzyjności klienta.

Słowa kluczowe: teoria socjoekologiczna, konstruktywizm, zasoby, całościowość, wielopłaszczyznowość, otoczenie społeczne, diagnostyka zorientowana na zasoby, poradnictwo zorientowane na zasoby, współzależność, indywidualność, byt ludzki.